

Slimību profilakses un kontroles centrs

Duntes iela 22, Rīga, LV-1005, tālr. 67501590, fakss 67501591, e-pasts info@spkc.gov.lv

EPIDEMIOLOĢIJAS BIĻETENS

Nr.41 (1538)

2017. gada 19. oktobrī

Pārskats par akūtu augšējo elpceļu infekciju (AAEI) un gripas¹ izplatību 2017. gada 40. un 41. nedēļā Latvijā

2017.–2018. gada sezonā gripas monitoringā iesaistījās 70 ģimenes ārstu prakses un 11 slimnīcas no 10 Latvijas pilsētām.

2017. gada 40. un 41. nedēļā monitoringā iesaistītajās ārstniecības iestādēs gripas gadījumi netika reģistrēti.

Pacientu vēršanās pie ārsta ar AAEI, gripu un pneimoniju vidēji uz 100 000 iedzīvotājiem²

	Vecuma grupas	40. ned.	41. ned.	Salīdzinot ar iepriekšējo nedēļu (%)
AAEI	Vidēji	1091,0	1349,2	23,7
	0-4	5798,9	6345,8	9,4
	5-14	3148,5	3622,8	15,1
	15-64	774,6	955,3	23,3
	65 un >	156,2	198,8	27,3
Gripa	Vidēji	0,0	0,0	0,0
	0-4	0,0	0,0	0,0
	5-14	0,0	0,0	0,0
	15-64	0,0	0,0	0,0
	65 un >	0,0	0,0	0,0
Pneimonija	Vidēji	21,6	15,1	-30,2
	0-4	73,4	52,9	-28,0
	5-14	64,8	0,0	-100,0
	15-64	15,5	17,2	11,3
	65 un >	11,2	4,8	-56,5

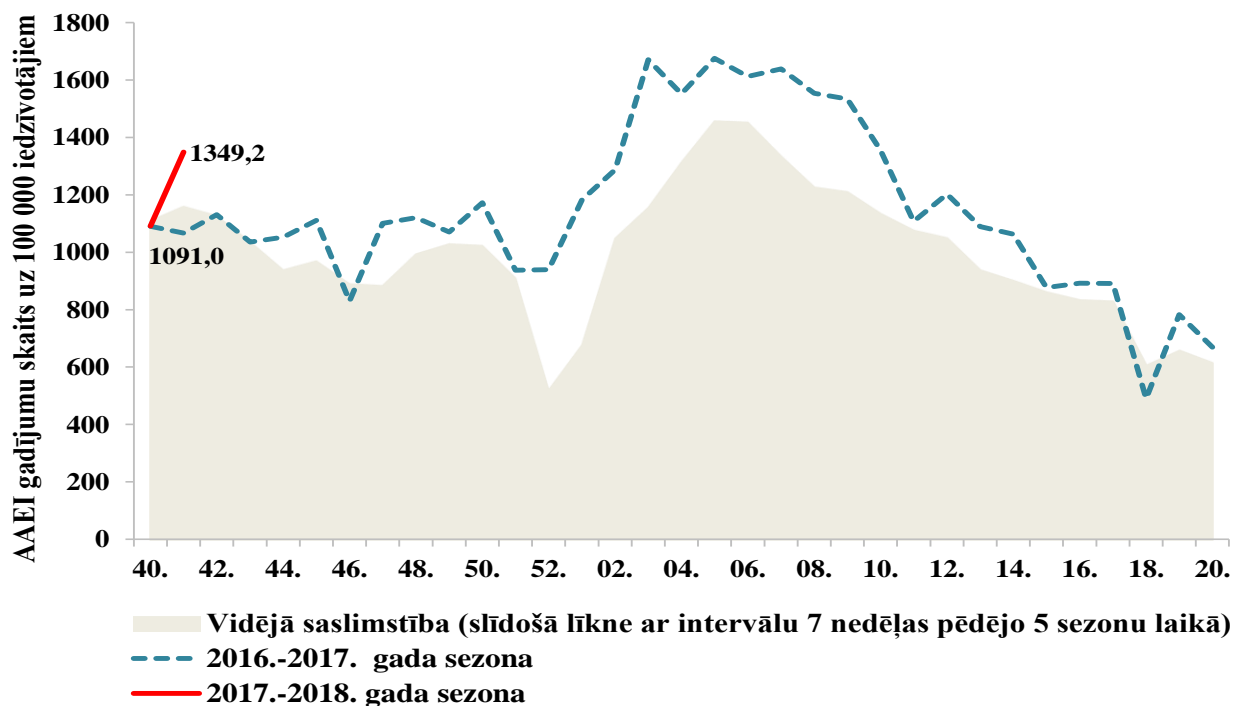
Vēršanās AAEI gadījumos ambulatorajās iestādēs 41. nedēļā, salīdzinot ar 40. nedēļu, pieaugusi par 23,7% un bija vidēji 1349,2 gadījumi uz 100 000 iedzīvotājiem (40. nedēļā 1091,0 gadījumi uz 100 000 iedzīvotājiem).

Vēršanās ambulatorajās iestādēs pneimoniju gadījumos 41. nedēļā samazinājusies par 30,2%, vidēji reģistrēts 15,1 gadījums uz 100 000 iedzīvotājiem.

¹ Klīniskie gripas gadījumi monitoringā iekļautajās ģimenes ārstu praksēs

² Saslimstības līmenis, vai vēršanās pēc medicīniskās palīdzības nedēļas laikā, tiek aprēķināta pamatojoties uz pacientu skaitu, kas pirmo reizi sakarā ar patreizējo saslimšanas epizodi vērsušies pie ģimenes ārsta.

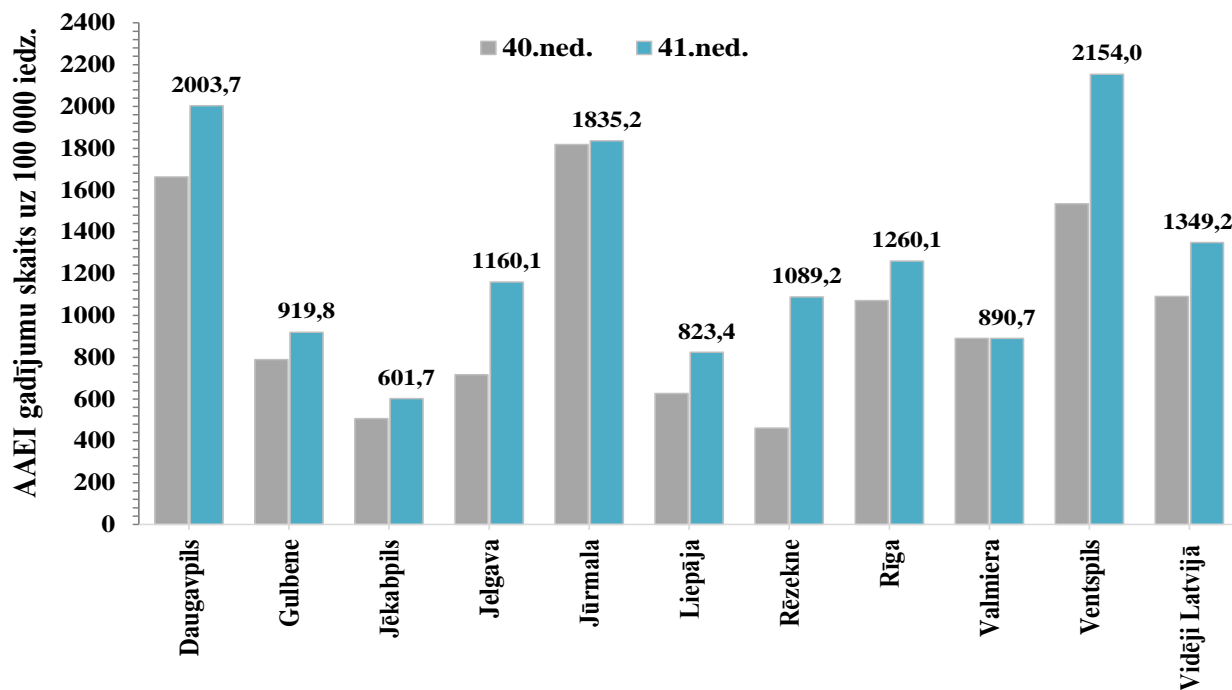
Vēršanās ambulatorajās iestādēs AAEI gadījumos 2017.—2018. gada sezonā salīdzinājumā ar iepriekšējo sezonu un piecu gadu vidējiem rādītājiem

Salīdzinājumā ar pagājušās 2016.–2017. gada sezonas 41. nedēļu pacientu vēršanās ambulatorajās monitoringa iestādēs AAEI gadījumos šā gada sezonas 41. nedēļā bija augstāka.

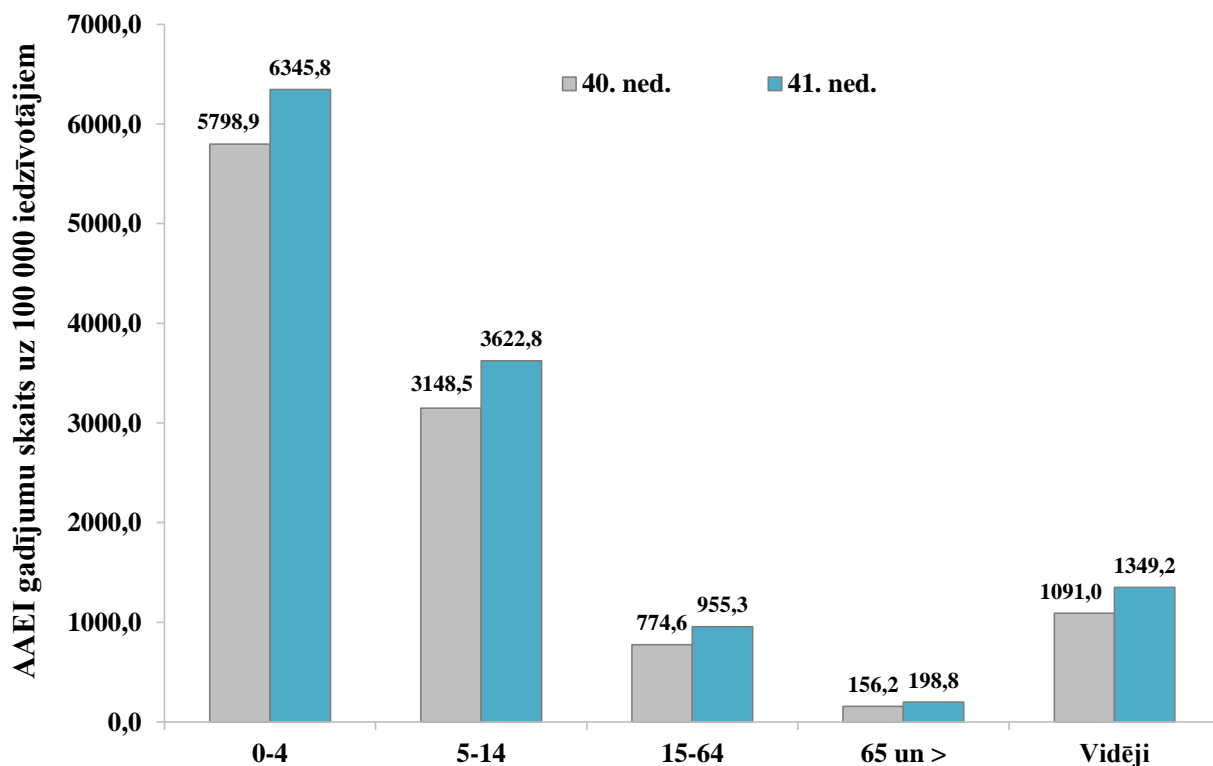
AAEI atsevišķās monitoringa teritorijās

Augstāka par vidējo saslimstību ar AAEI 41. nedēļā tika reģistrēta trijās no desmit monitoringā iekļautajām teritorijām: Ventspilī, Daugavpilī un Jūrmalā. Straujš saslimstības pieaugums, salīdzinot ar iepriekšējo nedēļu, reģistrēts Rēzeknē. Viszemākā saslimstība reģistrēta Jēkabpilī.

AAEI atsevišķās vecuma grupās

Augstākā saslimstība ar AAEI 41. nedēļā tika reģistrēta bērniem vecuma grupā 0–4 gadi (6345,8 gadījumi uz 100 000 iedzīvotājiem). Vēršanās ambulatorajās iestādēs AAEI gadījumos 41. nedēļā salīdzinājumā ar 40. nedēļu palielinājusies visās vecuma grupās, īpaši 15–64 un vecuma grupā ≥ 65 .

Vispārējo izglītības iestāžu apmeklējums

Vispārējās izglītības iestādes 41. nedēļā apmeklēja vidēji 92,1% skolēnu, kas ir nedaudz (par 0,3%) vairāk nekā 40. nedēļā. Zemākā skolu apmeklētība 41. nedēļā bijusi Valmierā un Gulbenē.

Monitoringa pilsētas /nedēļas	Daugavpils	Gulbene	Jelgava	Jēkabpils	Jūrmala	Liepāja	Rēzekne	Rīga	Valmiera	Ventspils	Vidēji
40.	90,3	88,9	89,6	89,3	96,4	91,8	91,6	ND	93,8	92,2	91,7
41.	91,5	87,0	93,9	91,6	91,5	92,3	94,4	ND	86,3	93,1	92,1
Salīdzinājumā ar 40. nedēļu (\pm)	1,2	-1,8	4,3	2,3	-4,9	0,4	2,8	ND	-7,6	0,9	0,3

*ND – dati par Rīgu šobrīd nav pieejami

Pirmsskolas izglītības iestāžu apmeklējums

Pirmsskolas izglītības iestādes 41. nedēļā apmeklējuši vidēji 71,8% reģistrēto bērnu. Apmeklētības līmenis bija līdzīgs iepriekšējās nedēļas rādītājiem. Zemākā apmeklētība 41. nedēļā reģistrēta Daugavpilī, Rēzeknē un Valmierā.

Monitoringa pilsētas /nedēļas	Daugavpils	Gulbene	Jelgava	Jekabpils	Jūrmala	Liepāja	Rēzekne	Rīga	Valmiera	Ventspils	Vidēji
40.	65,2	79,8	75,2	77,1	69,2	76,3	64,0	ND	76,8	73,9	71,7
41.	65,5	83,1	76,6	79,5	70,4	74,2	68,0	ND	68,8	73,1	71,8
Salīdzinājumā ar 40. nedēļu (±)	0,3	3,2	1,4	2,4	1,1	-2,1	4,0	ND	-8,0	-0,8	0,1

*ND – dati par Rīgu šobrīd nav pieejami

Respiratoro vīrusu cirkulācija

2017. gada 40. un 41. nedēļā SIA „Rīgas Austrumu klīniskās universitātes slimnīca” (RAKUS) stacionārā „Latvijas Infektoloģijas centrs” laboratorijā tika izmeklēti attiecīgi 32 un 59 klīniskie paraugi respiratoro vīrusu izraisīto infekciju diagnostikai. Gripas vīrusi netika konstatēti. No laboratoriski testētājiem paraugiem lielāka daļa bija rinovīrusi, kā arī citi elpceļu infekciju izraisītāji – paragripas I, III un IV tipa vīrusi, adenovīrusi, enterovīrusi, bokavīrusi un respiratori sincitiālais vīruss.

Nedēļas	Izmeklēto paraugu skaits	A gripa	B gripa	Paragripa I	Paragripa II	Paragripa III	Paragripa IV	Respiratori sincitiālais vīruss	Adenovīrusi	Rinovīrusi	Cilvēka metapneumovīruss	Bokavīrusi	Koronavīrusi	Enterovīrusi	Pozitīvo paraugu skaits	Pozitīvo paraugu īpatsvars (%)	Gripas pozitīvo īpatsvars (%)	RSV pozitīvo īpatsvars (%)
40.	32			2			2	1	3	11		2		23	71,9	0,0	3,1	
41.	59			6		1		3	4	12		5		35	59,3	0,0	5,1	
Kopā	91	0	0	8	0	1	2	4	7	23	0	7	0	6	63,7	0,0	4,4	

Secinājumi

2017. gada 40. un 41. nedēļā ambulatorajās monitoringa iestādēs vēršanās pēc palīdzības AA EI gadījumos bijusi augstākā par iepriekšējo sezonu rādītājiem šajā laika periodā. Visaugstākie saslimstības rādītāji tika reģistrēti bērniem 0–4 gadu vecuma grupā.

Gripas gadījumi monitoringa pirmajās nedēļās netika reģistrēti.

PVO Eiropas reģiona gripas uzraudzības tīkla informācija - Flu News Europe

<http://flunewseurope.org/>

2017. gada 40. nedēļā gripas aktivitāte Eiropā kopumā bija zema.

Gripas uzraudzības tīklā bija noteikti divi *A tipa* un trīs *B tipa* gripas vīrusi. Par sporādiskiem gripas gadījumiem ziņoja Lietuva, Polija, Zviedrija, Norvēģija, Skotija, Anglija, Slovākija, Spānija, Kosova un Azerbaidžāna. Par plašu gripas izplatību ziņoja tikai Tadžikistāna.

Gripas uzraudzības tīkla ietvaros noteikto vīrusu tipēšana

Vīrusa tips un apakštips	Noteikto vīrusu skaits	
	40. nedēļa	%
A gripa	2	40^a
<i>A/H1N1 pdm09</i>	0	0 ^b
<i>A/H3N2</i>	1	100 ^b
<i>A tipa gripa (netipēts)</i>	1	-
B gripa	3	60^a
<i>B/Victoria līnija</i>	0	0 ^c
<i>B/Yamagata līnija</i>	3	100 ^c
Līnija nav zināma	0	-
Noteikto vīrusu skaits kopā (izmeklēto paraugu skaits kopā)	5 (318)	2

^a Saucējs ir kopējais noteikto gripas vīrusu skaits

^b *A tipa* gripas vīrusu celmiem saucējs ir kopējais tipēto *A tipa* gripas vīrusu skaits

^c *B tipa* gripas vīrusu celmiem saucējs ir kopējais tipēto *B tipa* gripas vīrusu skaits

Pavisam ārpus uzraudzības tīkla (slimnīcās un citās iestādēs) izmeklēti 6411 klīniskie paraugi, no tiem 59 paraugos noteikti gripas vīrusi – 48 *A tipa* (tajā skaitā 12 – *A/H3N2*, 4 – *A/H1N1* un 32 – netipēti) un 11 *B tipa* gripas vīrusi (2 – *B/Yamagata* līnijas un 9 – nav zināma līnija).

Ārpus uzraudzības tīkla ietvaros noteikto gripas vīrusu tipēšana

Vīrusa tips un apakštips	Noteikto vīrusu skaits	
	40. nedēļa	%
A gripa	48	81^a
<i>A/H1N1 pdm09</i>	4	25 ^b
<i>A/H3N2</i>	12	75 ^b
<i>A gripa netipēts</i>	32	-
B gripa	11	19^a
<i>B/Victoria līnija</i>	0	0 ^c
<i>B/Yamagata līnija</i>	2	100 ^c
Līnija nav zināma	9	-
Noteikto vīrusu skaits kopā (izmeklēto paraugu skaits kopā)	59 (6411)	-

^a Saucējs ir kopējais noteikto gripas vīrusu skaits

^b *A tipa* gripas vīrusu celmiem saucējs ir kopējais tipēto *A tipa* gripas vīrusu skaits

^c *B tipa* gripas vīrusu celmiem saucējs ir kopējais tipēto *B tipa* gripas vīrusu skaits

Gripas un citu akūto augšējo elpceļu infekciju izplatība pasaulē. PVO globālā tīkla informācija 16.10.2017.

http://www.who.int/influenza/surveillance_monitoring/updates/latest_update_GIP_surveillance/en/

Gripas aktivitāte Ziemeļu puslodes mērenajā zonā saglabājas zemā līmenī. Dienvidu puslodes mērenajā zonā un dažas Dienvidaustrumu un Dienvidaustrumāzijas valstis ziņoja par gripas aktivitātes samazināšanos. Arī Centrālamerikas un Karību jūras reģiona dažas valstis ziņoja par zemu gripas aktivitāti. Pasaulē visbiežāk tika konstatēti *A/H3N2* un *B tipa* gripas vīrusi.

- Dienvidamerikas mērenās joslas lielākajā daļā gripas un respiratori sincitiālā vīrusa (RSV) aktivitāte turpināja samazināties.

- Dienvidāfrikā bija novērojams gripas aktivitātes samazinājums. Visbiežāk tika noteikts *B tipa* gripas vīruss.

- Rietumāfrikā joprojām tika ziņots par gripas vīrusu noteikšanu, kur tika atklāti visi sezonālās gripas apakštipi.
- Ziemeļāfrikā tika noteikts neliels gripas vīrusu skaits.
- Okeānijā gripas vīrusu aktivitāte sāka samazināties. Dominējošais gripas vīruss ir *A/H3N2*, kam sekoja *B tipa* gripas vīrusi.
- Tropu Dienvidamerikā gripas un RSV aktivitāte kopumā bija zemā līmenī.
- Karību jūras reģionā un Centrālamerikas valstīs respiratoro slimību rādītāji un gripas aktivitāte kopumā joprojām bija zemā līmenī.
- Dienvidāzijas valstis, Indija un Butāna ziņoja par gripas aktivitātes līmeņa pazemināšanos. Visbiežāk tika noteikts *A/H1N1pdm09* gripas vīruss.
- Dienvidaustrumāzijas reģionā samazinājās gripas aktivitāte, tomēr Kambodžā gripas aktivitāte pieauga un Laosas Tautas Demokrātiskā Republikā gripas aktivitāte saglabājās augstā līmenī. Galvenokārt tika noteikts *A/H3N2* gripas vīruss.
- Rietumāzijā gripas aktivitāte turpināja pieaugt Omānā, kur visbiežāk tika noteikti *A/H1N1pdm09* un *A/H3N2* gripas vīrusi. Pēdējo nedēļu laikā Bahreinā tika ziņots par gripas pozitīvo paraugu pieaugumu.
- Centrālāzijā nebija atjaunoti ziņojumi par gripas vīrusu konstatēšanu un elpceļu slimību rādītājiem.
- Austrumāzijā kopumā gripas aktivitāte joprojām bija reģistrēta zemā līmenī.
- Āzijas mērenā joslā un Kamerūnā tika ziņots par paaugstinātu gripai līdzīgu saslimšanu aktivitāti. Austrumāfrikas Reinjonas salā gripas pozitīvo paraugu un gripai līdzīgu saslimšanu aktivitāte strauji palielinājās, pārsvarā bija noteikts *B tipa* gripas vīruss.
- Eiropā gripas vīrusu aktivitāte bija zemā līmenī.
- Ziemeļamerikā pēdējo nedēļu laikā gripas vīrusu aktivitāte saglabājās zemā līmenī. Pārsvarā tika noteikti *A/H3N2* un *B tipa* gripas vīrusi.

FluNet ir apkopojis informāciju, kura tika saņemta (2017. gada 13. oktobrī) no 85 valstīm, reģionu vai teritoriju Nacionāliem gripas references centriem un citām laboratorijām (par periodu no 2017. gada 18. septembra līdz 1. oktobrim). Šajā laika periodā PVO GISRS (*Global Influenza Surveillance and Response System*) laboratorijās bija testēti vairāk nekā 56528 paraugi. No tiem 3496 bija ar pozitīviem rezultātiem uz gripas vīrusiem, 2566 (73,4%) paraugos noteikti *A tipa* gripas vīrusi un 930 (26,6%) *B tipa* gripas vīrusi. No *A tipa* gripas vīrusiem 260 (15,1%) tipēti kā *A(H1N1)pdm09* un 1460 (84,9%) kā *A(H3N2)*. No testētajiem *B tipa* gripas vīrusiem 192 (81,0%) pieder *B-Yamagata* līnijai un 45 (19,0%) *B-Victoria* līnijai.

PVO rekomendētais pretgripas vakcīnas sastāvs 2017.–2018. gada sezonā Ziemeļu puslodē

http://www.who.int/influenza/vaccines/virus/recommendations/2017_18_north/en/

PVO (02.03.2017.) gripas vakcīnas sastāvā 2017.–2018. gada sezonai Ziemeļu puslodē rekomendē iekļaut šādus trīs komponentus:

- *A/Michigan/45/2015 (H1N1)pdm09-līdzīgs vīruss*
- *A/Hong Kong/4801/2014 (H3N2)-līdzīgs vīruss*
- *B/Brisbane/60/2008-līdzīgs vīruss*

Četru komponentu pretgripas vakcīnas sastāvā rekomendē izmantot divus *A tipa* un divus *B tipa* gripas vīrusu antigēnus (papildu trim minētajiem jāiekļauj *B/Phuket/3073/2013-līdzīgs vīruss*).

Salīdzinot ar 2016.–2017. gada sezonas gripas vakcīnu Ziemeļu puslodei, ir atjaunināts *A(H1N1)pdm09* komponents – *A/California/7/2009 (H1N1)pdm09-līdzīgu* vīrusu nomaina *A/Michigan/45/2015 (H1N1)pdm09-līdzīgs* vīruss.

Materiālu sagatavoja: SLIMĪBU PROFILAKSES UN KONTROLES CENTRA Infekcijas slimību riska analīzes un profilakses departamenta Infekcijas slimību uzraudzības un imunizācijas nodaļas epidemioloģe Oksana Martiņuka, piedaloties epidemioloģei Rainai Nikiforovai.

2017.–2018. gada AA EI un gripas monitoringa 41. nedēļā datus sniedza:

- 69 primārās veselības aprūpes ārsti (reģistrēto pacientu skaits 105914 – 5,4% no Latvijas iedzīvotāju skaita)
 - 11 stacionārās ārstniecības iestādes
 - 21 vispārējā izglītības iestāde
 - 22 pirmsskolas izglītības iestādes
- Izmantoti SIA Rīgas Austrumu klīniskās universitātes slimnīcas (RAKUS) stacionāra „Latvijas Infektoloģijas centrs” (LIC) laboratorijas dati.

Pateicamies visiem monitoringa dalībniekiem par savlaicīgi un precīzi sniegtu informāciju.

Datu pārpublicēšana un citēšana – atsauce uz Slimību profilakses un kontroles centra “Epidemioloģijas biļetenu” ir obligāta.